

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії Центральної та Східної Європи
і спеціальних галузей історичної науки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія Польщі

Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»
Перший бакалаврський рівень

Спеціалізація
Спеціальність 032 Історія та археологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на
засіданні кафедри
Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія Польщі
Освітня програма	«Історія та археологія» Перший бакалаврський рівень
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	Спеціальність 032 Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни	
Мета дисципліни «Історія Польщі» полягає в тому, щоб, спираючись на методологічні принципи історичної науки, використовуючи найновіші здобутки історіографії, сформувати у студентів знання про головні етапи та події в історії Польщі. Розглянути основні соціальні, економічні, політичні, етноконфесійні та культурні процеси, проаналізувати труднощі, здобутки та специфіку в процесі формування польської державності. Основними завданнями вивчення студентами дисципліни «Історія Польщі» є: - визначення особливостей формування державності на польських землях від найдавніших часів до наших днів; - дослідження політичного розвитку Польщі у різні періоди її існування; - з'ясування соціально-економічного фактору у розвитку польської державності; - дослідження культурно-релігійного розвитку Польщі; - характеризувати сучасний стан і перспективи розвитку Польщі; - аналіз та характер українсько-польських відносин.	
Компетентності	
СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності. СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах. СК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією. СК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи. СК 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.)	
Програмні результати навчання	
ПРН-2 Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН-3 Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел. ПРН-4 Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі. ПРН-5 Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.	

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Польща за правління перших П'ястів.	• Засвоїти процес зародження і формування державності на польських землях; • Визначити характер	• Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для

		економіки в Давньопольській державі; - Дослідити особливості розвитку польських земель в період політичної роздробленості; - Провести аналіз польсько-українських зв'язків періоду середньовіччя;	індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
2.	Тема 2. Утворення і розвиток Речі Посполитої.	- Ознайомитися з категоріально-понятійним апаратом досліджуваного періоду; - Провести дослідження становища українців у складі Речі Посполитої (РП); - Визначити державну політику і етнічну структуру РП; - З'ясувати причини кризи внутрішньополітичного устрою РП.	- Тести, - Контрольні запитання, - Кейси, - Завдання для індивідуальної роботи, - Завдання для самостійної роботи
3.	Тема 3. Національно-визвольна боротьба поляків у ХІХ – на початку ХХ ст.	- Засвоїти роль і значення польських повстань в процесі формування модерної польської нації; - З'ясувати особливості становища поляків у складі Пруссії, Німеччини; Австрії і Австро-Угорщини, а також Російської імперії. - Визначити зміст та основні польської національно-визвольної боротьби у ХІХ ст; - Охарактеризувати культурно-релігійний розвиток поляків у згаданий період;	- Тести, - Контрольні запитання, - Кейси, - Завдання для індивідуальної роботи, - Завдання для самостійної роботи
4	Тема 4. Відродження незалежної Польщі та її розвиток у період між Першою і Другою світовими війнами.	- Засвоїти матеріал пов'язаний з визначенням кордонів та утвердженням ІІ Речі Посполитої; - Розкрити сутність державної політики Польщі в період «парламентської демократії» та санаційної диктатури; - Пояснити особливості зовнішньої політики міжвоєнної Польщі; - Роз'яснити наслідки соціально-економічної політики, особливо в період світової економічної кризи 1929 – 1935 рр.	- Тести, - Контрольні запитання, - Кейси, - Завдання для індивідуальної роботи, - Завдання для самостійної роботи

5	Тема 5. Друга світова війна та її наслідки для Польщі.	• Засвоїти перебіг та наслідки початку Другої світової війни для Польщі; • З'ясувати особливості німецького окупаційного режиму на території Польщі; • Розкрити українсько-польські відносини в цей період; • Показати вплив Ялтинсько-Потсдамської системи для Польщі;	• Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
6	Тема 6. Польща на сучасному етапі та її відносини з Україною.	• Визначити роль і місце сучасної Польщі в Європі і світі; • Провести аналіз відносин України і Республіки Польща; • Охарактеризувати політичну систему й економічну політику Республіки Польща.	• Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Шкала перерахування оцінок

Шкала перерахування оцінок					
Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік	
90-100	відмінно	5	A	зараховано	
81-89	добре	4	B		
71-80			C		
61-70	задовільно	3	D		
51-60			E		
25-50 (50-100)	Допускається до здачі іспиту (виставляється залік)				
0-25 (0-50) (за роботу в семестрі)	незадовільно (оцінка автоматично виставляється у відомість)	2	FX	Не зараховано	
Сума балів по талону № 1, 2 0-50	незадовільно	2	FX		
Сума балів по талону № 3 0-50	незадовільно	2	F		
Загальна система оцінювання курсу	Розрахунок максимальної підсумкової оцінки з навчальної дисципліни здійснюється згідно кредитно-модульної системи. Максимальна кількість балів, яку можуть одержати студенти під час виконання різних видів робіт становить до заліку:				
	Поточний контроль	Контрольна роботи	Колоквіум	Самостійна робота	Всього
	35 балів	30 балів	20 балів	15 балів	100 балів
Семінарські заняття (поточний контроль)	Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від “1” до “5”. Позначення “0” виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, або через відсутність на занятті без поважної причини, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Підсумкова кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається як середнє арифметичне помножене на коефіцієнт. Середнє арифметичне визначається як сума набраних студентом балів поділена на кількість занять, в яких він брав участь і був оцінений. При цьому відсутність студента на занятті без поважної причини враховується при вирахуванні середнього арифметичного. Кожен студент зобов’язаний взяти активну участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру. Пропущене з поважних причин заняття студент може “відпрацювати” у формі, визначеній викладачем та кафедрою. При цьому виставлення оцінки не передбачається, але це відпрацьоване заняття не впливатиме на середній арифметичний бал студента. Як правило “відпрацювання” проходить у вигляді написання і захисту реферату на визначену викладачем тему (вимоги до додаткової				

	реферативної роботи встановлюються викладачем та кафедрою окремо).	
Вимоги до контрольної роботи	Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки при заліку. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом на семестр з даної дисципліни. Такий студент має змогу скласти екзамен за талоном № 2, але для цього він повинен виконати передбачене кафедрою завдання. Контрольна робота передбачає формулювання 5 завдань: 2 теоретичних, 1 практичного (на знання історичних джерел), 1 знання термінів та 1 на знання хронології. Критерії оцінювання завдань на контрольній роботі (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):	
	Завдання	Кількість балів
	1 теоретичне	10 балів
	2 теоретичне	10 балів
	3 практичне	5 балів
	4 знання термінів	3 бали
	5 знання хронології	2 бали
Колоквіум	Оцінювання рівня засвоєння цілого блоку питань, що виноситься на самостійне вивчення студентів відбувається у вигляді усного колоквіуму. Перелік питань додається. Критерії оцінювання колоквіуму (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів)	
	Критерії	Бали
	глибока, розгорнута відповідь зі знанням джерел та історіографії	16-20 балів
	правильна стисла відповідь	12-15 балів
	поверхова відповідь	8-11 балів
	поверхова відповідь з наявністю окремих помилок	4-7 балів
	розкриття окремого аспекту питання	1-3 бали
	неправильна відповідь або її відсутність	0 балів
Самостійна робота	Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з літературою, віднаходити головні, стержневі аспекти проблем, що потребують твердого засвоєння, здатності визначити свою позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій і аргументовано її обґрунтувати. Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем, написання рефератів, підготовка реферативних матеріалів з наукових публікацій по важливих проблемах даної навчальної дисципліни. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді та написання реферату. <u>Критерії оцінювання реферату (оцінюється в діапазоні від 0 до 15</u>	

	<u>(10) балів</u>	
	Критерії	6 семестр
	● глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції	- 12-15 балів
	● обґрунтоване розкриття проблеми	- 9-11 балів
	● тема розкрита неповно	- 6-8 балів
	● реферат суто компілятивного рівня	- 3-5 балів
	● розкритий лише окремий аспект	- 1-2 бали
	● реферат не зарахований	- 0 балів

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
Література: Хрестоматія з історії західних та південних слов'ян (Давня доба, Середньовіччя) Навч. посібник / упорядник В. І. Яровий та ін. К., 2011. 416 с. Дейвіс Норман. Боже ігрище. Історія Польщі. К. 2008. 1079 с. Дильонгова Г. Історія Польщі 1795–1990. К. 2007. 237 с. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів, 2002. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001. 660 с. Комар В. Л. Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921–1939 рр.). Івано-Франківськ 2011. 360 с. Кріль М. М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець XX – початок XXI ст.): Навчальний посібник. К.: Знання, 2008. 284 с. Яровий В. І. Історія західних і південних слов'ян у XX столітті. Курс лекцій. Київ, 1996. Яровий Я. І. Новітня історія Центральноєвропейських та балканських країн. XX століття. Київ, 2005. Ресурси курсу Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://d-learn.pnu.edu.ua/	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, Гуманітарний корпус, каб. 604. Тел.: +80342 59-61-46 Email: kis@pnu.edu.ua Ст. лаборант кафедри: Дідик Олександра Дмитрівна
Викладач	 Комар Володимир Леонович доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Контактна інформація викладача	+380975288077 volodymyr.komar@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до <u>Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> (затверджене наказом Міністерства України № 245 від

	<u>15.07.1996 р.).</u>
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</u> відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.
Неформальноосвіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)</u> (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.).

**Викладач,
доктор історичних наук, професор**

Комар В. Л.